

Brüsszel, 2017. július 6.
(OR. en)

10892/17

Intézményközi referenciaszám:
2016/0278 (COD)

CODEC 1186
PI 89
PE 48

TÁJÉKOZTATÓ

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a szerzői jog és szomszédos jogok védelme alá tartozó műveknek és más tartalmaknak a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról – Az Európai Parlament első olvasatának eredménye (Strasbourg, 2017. július 3–6.)

I. BEVEZETÉS

Az EUMSZ 294. cikkének rendelkezéseivel, valamint az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló közös nyilatkozattal¹ összhangban a Tanács, az Európai Parlament és a Bizottság több alkalommal is nem hivatalosan egyeztetett annak érdekében, hogy ebben a tárgyban első olvasat során megállapodás szülessen, és ezáltal a második olvasat és az egyeztetési eljárás elkerülhető legyen.

Max ANDERSSON (Greens/EFA, SE) előadó a Jogi Bizottság nevében egy kompromisszumos módosítást (33. módosítás) terjesztett elő az irányelvjavaslatra vonatkozóan. Erről a módosításról a fent említett nem hivatalos egyeztetések során megállapodás született.

¹ HL C 145., 2007.6.30., 5. o.

II. SZAVAZÁS

A 2017. július 6-i szavazás alkalmával a plenáris ülés elfogadta az irányelvjavaslathoz benyújtott módosítást (33. módosítás).

A Bizottság ennek megfelelően módosított javaslata és a jogalkotási állásfoglalás képezi az Európai Parlament első olvasatbeli álláspontját², amely megfelel az intézmények között előzetesen létrejött megállapodásnak. A Tanácsnak ezért készen kell állnia a Parlament álláspontjának jóváhagyására.

A jogalkotási aktust ezt követően a parlamenti álláspontnak megfelelő szövegezéssel fogadnák el.

² Az elfogadott módosítás szövege és az Európai Parlament jogalkotási állásfoglalása a mellékletben található. A módosítás egységes szerkezetbe foglalt szöveg formájában szerepel, amelyben a bizottsági javaslat változtatásait félkövér dőlt betűk jelölik. A törölt szövegrészeket „■” szimbólum jelöli.

P8_TA-PROV(2017)0312

Egyes műveknek és más védett teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek érdekét szolgáló megengedett felhasználási módjai *I**

Az Európai Parlament 2017. július 6-i jogalkotási állásfoglalása a szerzői jog és szomszédos jogok védelme alá tartozó műveknek és más tartalmaknak a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról (COM(2016)0596 – C8-0381/2016 – 2016/0278(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Európai Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2016)0596),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 114. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C8-0381/2016),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2017. január 25-i véleményére³,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 69f. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2017. május 19-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Jogi Bizottság jelentésére és a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság, a Kulturális és Oktatási Bizottság, valamint a Petíciós Bizottság véleményére (A8-0097/2017),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslata helyébe másik szöveget szándékozik léptetni, azt lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;

³ HL C 125., 2017.4.21., 27. o.

3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2017. július 6-án került elfogadásra a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló (EU) 2017/... európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására tekintettel

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁴,

rendes jogalkotási eljárás keretében⁵,

⁴ HL C 125., 2017.4.21., 27. o.

⁵ Az Európai Parlament 2017. július 6-i álláspontja.

mivel:

- (1) A szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó uniós **jogi aktusok** jogbiztonságot teremtenek, magas fokú védelmet biztosítanak a jogosultak számára és harmonizált jogi keretrendszert alkotnak. E keretrendszer hozzájárul a belső piac megfelelő működéséhez és ösztönzi az innovációt, az alkotást, a beruházást és az új tartalmak létrehozását, többek között a digitális környezetben. Célja továbbá, hogy a művek és más teljesítmények védelme által, valamint a közérdeket szolgáló kivételek és korlátozások lehetővé tétele révén előmozdítsa az ismeretekhez és a kultúrához való hozzáférést. A jogosultak és a felhasználók jogai és érdekei közötti méltányos egyensúlyt meg kell őrizni.
- (2) A 96/9/EK⁶, a 2001/29/EK⁷, a 2006/115/EK⁸ és a 2009/24/EK⁹ európai parlamenti és tanácsi **irányelvek harmonizálják** a jogosultakat megillető jogokat a szerzői és szomszédos jogok területén. A szóban forgó irányelvek **a 2012/28/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel¹⁰ együtt** tartalmazzák az említett jogok tekintetében megállapított kivételek és korlátozások kimerítő felsorolását, amelyek egyes szakpolitikai célok elérése érdekében bizonyos feltételek mellett lehetővé teszik a tartalmaknak a jogosultak engedélye nélkül történő felhasználását.

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 96/9/EK irányelve (1996. március 11.) az adatbázisok jogi védelméről (HL L 77., 1996.3.27. 20. o.).

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról (HL L 167., 2001.6.22., 10. o.)

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/115/EK irányelve (2006. december 12.) a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról (HL L 376., 2006.12.27., 28. o.)

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/24/EK irányelve (2009. április 23.) a számítógépi programok jogi védelméről (HL L 111., 2009.5.5., 16. o.).

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/28/EU irányelve (2012. október 25.) az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól (HL L 299., 2012.10.27., 5. o.).

- (3) A vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek továbbra is számos akadályba ütköznek a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő könyvekhez és egyéb nyomtatott anyagokhoz való hozzáférés tekintetében. ***Tekintettel a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyeknek az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: a Charta) és a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményben (a továbbiakban: UNCPRD) elismert jogaira,*** intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a könyvek és egyéb nyomtatott anyagok hozzáférhető formátumokban elérhetőbbé váljanak, és a forgalmuk javuljon a belső piacon.

- (4) A vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrákesi szerződést (a továbbiakban: a marrákesi szerződés) az Unió nevében 2014. április 30-án írták alá¹¹. A szerződés célja egyes művek és más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhető formátumokban történő **elérhetőségének javítása, illetve azok határokon átnyúló cseréjének fokozása** a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek számára. A marrákesi szerződés előírja a szerződő feleknek, hogy a szerzői és szomszédos jogok tekintetében alkalmazzanak kivételeket és korlátozásokat egyes művek és más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak előállítására és terjesztésére, valamint az említett példányok határokon átnyúló cseréjére vonatkozóan. A marrákesi szerződés Unió általi megkötése szükségessé teszi az uniós jog kiigazítását annak érdekében, hogy kötelező **és harmonizált** kivételt biztosítson az említett szerződés hatálya alá tartozó felhasználási módok, művek és kedvezményezett személyek tekintetében. ■
- (5) ***Az Európai Unió Bíróságának 3/15. sz. véleménye¹² értelmében a marrákesi szerződésben*** a szerzői és szomszédos jogok tekintetében egyes művek és más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak előállítására és terjesztésére vonatkozóan ***előírt kivételeket vagy korlátozásokat a 2001/29/EK irányelv által harmonizált területen kell végrehajtani.***

¹¹ A Tanács 2014/221/EU határozata (2014. április 14.) a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrákesi szerződésnek az Európai Unió nevében történő aláírásáról (HL L 115., 2014.4.17., 1. o.)

¹² ***A Bíróság 2017. február 14-i, 3/15. sz. véleménye, ECLI:EU:C:2017:114, 112. pont.***

- (6) *Ez az irányelv azon kötelezettségeket hajtja végre, amelyeknek az Unió a marrákesi szerződés értelmében harmonizált módon eleget kell, hogy tegyen annak biztosítása érdekében, hogy a megfelelő intézkedések alkalmazása a belső piac egészében következetes legyen. Ennek az irányelvnek ezért rendelkeznie kell egy kötelező kivétellel az uniós jog által harmonizált és a marrákesi szerződés hatálya alá tartozó felhasználási módok és művek szempontjából releváns jogok tekintetében. E jogok közé tartoznak különösen a többszörözéshez, a nyilvánossághoz közvetítéshez, a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételhez, a terjesztéshez és a haszonkölcsönzéshez fűződő, a 2001/29/EK, a 2006/115/EK és a 2009/24/EK irányelvben foglalt jogok, valamint a 96/9/EK irányelvben foglalt megfelelő jogok. Mivel a marrákesi szerződés által előírt kivételek vagy korlátozások hatálya kiterjed az audio formátumú művekre, például a hangoskönyvekre is, az ezen irányelvben foglalt kötelező kivételt a szomszédos jogokra is alkalmazni kell.*
- (7) Ezen irányelv *a vakokra és azokra a személyekre vonatkozik*, akiknek látáskárosodása nem javítható olyan mértékben, hogy látásfunkciójuk lényegében megegyezzen az említett károsodással nem küzdő személyek látásfunkciójával, valamint az érzékelési vagy olvasási nehézséggel, többek között a diszlexiával *vagy bármely egyéb tanulási nehézséggel* küzdő személyekre, akik ennek következtében képtelenek nyomtatott műveket az említett nehézséggel nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni, továbbá *azokra*, akik *testi fogyatékoság miatt* képtelenek könyvet tartani vagy lapozni, vagy az olvasást rendes esetben lehetővé tevő mértékben a szemükkel fókuszálni, illetve azt mozgatni, *amennyiben e károsodás, nehézség vagy fogyatékoság miatt a szóban forgó személyek képtelenek nyomtatott műveket az ilyen károsodással, nehézséggel vagy fogyatékosággal nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni. Ezért* ezen irányelv **■** célja, hogy javítsa a könyvek, *többek között elektronikus könyvek*, folyóiratok, újságok, magazinok vagy egyéb írásos formában lévő művek, *jelrendszer-alapú alkotások - beleértve a kottát -, és más – akár analóg vagy digitális, audio formátumban, online vagy offline megjelentetett – nyomtatott anyagok olyan formátumokban történő elérhetőségét, amelyek az említett műveket és más teljesítményeket lényegében ugyanolyan akadálymentessé teszik a szóban forgó személyek számára, mint a károsodással, nehézséggel vagy fogyatékosággal nem küzdő személyek számára. A hozzáférhető formátumok közé tartozik például a Braille-írás, a nagyított betűs nyomtatás, az adaptált elektronikus könyvek, a hangoskönyvek és a rádiós műsorszolgáltatás.*

- (8) Az ezen irányelvben foglalt kötelező kivételnek emellett korlátoznia is kell a többszörözési jogot annak érdekében, hogy lehetővé tegye a műnek vagy más teljesítménynek **a kedvezményezett személyek számára** hozzáférhető formátumú példánya előállításához szükséges módosítását, konvertálását, illetve adaptálását. Ez kiterjed az információnavigációs funkció biztosítására is a hozzáférhető formátumú példányokban. **Ez kiterjed továbbá azokra a változtatásokra, amelyekre olyan esetekben lehet szükség, amikor egy mű vagy más teljesítmény formátuma már elérhető bizonyos kedvezményezett személyek számára, más kedvezményezett személyek számára azonban nem, eltérő, vagy eltérő fokú károsodás, nehézség vagy fogyatékoság miatt.**
- (9) Az ezen irányelvben megállapított megengedett felhasználási módok közé kell, hogy tartozzon a hozzáférhető formátumú példányok előállítása a kedvezményezett személyek vagy az ő érdekeiket szolgáló olyan jogosított szervezetek – akár közjogi, akár magánjogi szervezetek, különösen könyvtárak, oktatási intézmények vagy más nonprofit szervezetek – által, amelyek egyik fő tevékenysége, **intézményi kötelezettsége** vagy közérdekű **feladatának része** a nyomtatott szöveget fogyatékoságuk miatt használni képtelen személyek szolgálata. Az ezen irányelvben meghatározott felhasználási módoknak magukban kell foglalniuk a hozzáférhető formátumú példányoknak a kedvezményezett személyek kizárólagos használatára, olyan természetes személy által történő előállítását is, aki ezt egy kedvezményezett személy megbízásából teszi, illetve aki segítséget nyújt az ilyen példányok előállításában egy kedvezményezett személynek. **Hozzáférhető formátumú példányok csak olyan művekből vagy más teljesítményekből készülhetnek, amelyekhez a kedvezményezett személyek vagy jogosított szervezetek jogszerűen hozzáférnek. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a kivétel alkalmazását bármilyen módon akadályozó vagy korlátozó szerződéses rendelkezések ne rendelkezzenek joghatással.**

- (10) *Az ezen irányelvben meghatározott* kivételnek lehetővé kell tennie a jogosított szervezetek számára, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányait előállítsák és online vagy offline terjesszék az Unión belül. *Ezen irányelv nem írhatja elő a jogosított szervezetek számára ilyen példányok kötelező előállítását és terjesztését.*
- (11) Annak biztosítása érdekében, hogy szerte a belső piacon elérhetőbbé váljanak a hozzáférhető formátumú példányok, lehetővé kell tenni, hogy a valamely tagállamban készült hozzáférhető formátumú példányok valamennyi tagállamban elérhetőek legyenek. Ez csökkentené az ugyanazon művek vagy más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak előállításához szükséges megkettőzött munka iránti keresletet az Unióban, és ezáltal megtakarításokhoz és hatékonyságnöveléshez vezetne. Ennek az irányelvnek ezért **■** biztosítania kell *a jogosított szervezetek által bármely tagállamban előállított* hozzáférhető formátumú példányok forgalmának és hozzáférhetőségének lehetőségét *a kedvezményezett személyek és a jogosított szervezetek számára az egész Unióban. ■ E határokon átnyúló csere előmozdítása és a jogosított szervezetek kölcsönös azonosításának és együttműködésének elősegítése érdekében ösztönözni kell az Unióban letelepedett jogosított szervezetek nevére és elérhetőségeire vonatkozó információk – ideértve a weboldalakokat is, amennyiben rendelkezésre állnak – önkéntes megosztását. A tagállamoknak ezért a jogosított szervezetektől kapott információkat át kell adniuk a Bizottságnak. Mindez nem keletkeztet kötelezettséget a tagállamok számára a tekintetben, hogy ellenőrizzék ezen információk teljességét és helyességét, vagy azt, hogy az információk megfelelnek-e az ezen irányelvet átültető nemzeti jognak. A szóban forgó információkat a Bizottságnak egy uniós szintű központi információs hozzáférési ponton online elérhetővé kell tennie. Ez segítheti a jogosított szervezeteket, valamint a kedvezményezett személyeket és jogosultakat abban, hogy további információért kapcsolatba lépjenek a jogosított szervezetekkel az ezen irányelvben és az (EU) 2017/... európai parlamenti és tanácsi rendeletben¹³⁺ foglalt rendelkezésekkel összhangban.*

¹³ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/... (...) rendelete a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumú példányainak az Unió és harmadik országok közötti, a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló nemzetközi cseréjéről (HL L ...)*

A fent említett központi információs hozzáférési pont kiegészíti a Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) Nemzetközi Irodája által a marrákesi szerződés értelmében létrehozandó információs hozzáférési pontot, azzal a céllal, hogy segítse a jogosított szervezetek azonosítását és együttműködését nemzetközi szinten.

- (12) *A hozzáférhető formátumú példányok elérhetőségének javítása, valamint a művek vagy más teljesítmények engedély nélküli terjesztésének megakadályozása érdekében a hozzáférhető formátumú példányok terjesztésével, nyilvánossághoz közvetítésével vagy nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételével foglalkozó jogosított szervezeteknek teljesíteniük kell bizonyos kötelezettségeket.*
- (13) *A tagállamok által a jogosított szervezetekkel szemben támasztott engedélyezési vagy elismerési követelmények – például a kedvezményezett személyeknek való általános jellegű szolgáltatásnyújtással kapcsolatos követelmények – nem járhatnak olyan hatással, amely akadályozza az ezen irányelv fogalommeghatározása szerint jogosított szervezetnek minősülő szervezeteket abban, hogy az ezen irányelvben engedélyezett felhasználási módokat alkalmazzák.*

⁺ *Kérjük, illessze be a 2016/0279(COD) sz. dokumentumban található rendelet hivatkozását.*

- (14) Tekintettel az ezen irányelvben foglalt kivétel sajátos jellegére, annak különös hatókörére, valamint a kedvezményezettek jogbiztonsága érdekében, a tagállamok számára nem szabad lehetővé tenni, hogy a kivétel alkalmazására vonatkozóan ***az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő*** további követelményeket írjanak elő, mint például ■ a hozzáférhető formátumú művek kereskedelmi forgalomban való rendelkezésre állásának előzetes vizsgálatát. ***A tagállamok számára csak azt szabad lehetővé tenni, hogy ellentételezési rendszereket hozzanak létre a művek vagy más teljesítmények jogosított szervezetek általi megengedett felhasználásaira vonatkozóan. A kedvezményezett személyekre háruló terhek, a hozzáférhető formátumú példányok határokon átnyúló terjesztése előtti akadályok és a jogosított szervezetekre háruló túlzott követelmények elkerülése érdekében korlátozni kell a tagállamok ilyen ellentételezési rendszerek létrehozására vonatkozó lehetőségét.***

Ebből adódóan az ellentételezési rendszerek nem írhatnak elő fizetési kötelezettséget a kedvezményezett személyek számára. E rendszerek kizárólag az ilyen ellentételezési rendszert előíró tagállam területén letelepedett jogosított szervezetekre vonatkozhatnak, és nem írhatnak elő fizetési kötelezettséget más tagállam vagy a marrákesi szerződésben részes harmadik országok területén letelepedett jogosított szervezetek részére. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy ezen ellentételezési rendszerekből adódóan a hozzáférhető formátumú példányok határokon átnyúló cseréje – többek között az ellentételezés formája és lehetséges mértéke tekintetében – ne legyen terhesebb, mint nem határokon átnyúló helyzetekben. Az ellentételezés mértékének meghatározásakor kellően figyelembe kell venni a jogosított szervezetek tevékenységének nonprofit jellegét, ezen irányelv közérdekű célkitűzéseit, a kivétel kedvezményezettjeinek érdekét, a jogosultakat érő esetleges kárt és a hozzáférhető formátumú példányok határokon átnyúló terjesztésének szükségességét. Figyelembe kell venni továbbá minden egyes eset sajátos, az adott hozzáférhető formátumú példány előállításából fakadó körülményeit. Ha a jogosultat érő kár csak minimális, ellentételezés fizetésére vonatkozó kötelezettség nem keletkezhet.

- (15) A személyes adatok ezen irányelv szerinti kezelése során tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat, ideértve a Charta 7. és 8. cikke szerinti, a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő jogot, és elengedhetetlen, hogy az ilyen adatkezelés megfeleljen a személyes adatok kezelését szabályozó 95/46/EK¹⁴ és 2002/58/EK¹⁵ európai parlamenti és tanácsi irányelveknek is, tekintettel arra, hogy az adatkezelést ezen irányelv keretei között és a tagállamok illetékes hatóságai, különösen a tagállamok által kijelölt független hatóságok felügyelete alatt a jogosított szervezetek is elvégezhetik.
- (16) Az UNCRPD – *amelynek az Unió részes fele* – biztosítja a fogyatékossgal élő személyek jogát az információhoz és oktatáshoz való hozzáféréshez, valamint a kulturális, gazdasági és társadalmi életben másokkal azonos alapon való részvételhez. Az UNCRPD előírja az egyezményben részes feleknek, hogy a nemzetközi joggal összhangban minden szükséges lépést tegyenek meg annak biztosítására, hogy a szellemi tulajdonjogokat védő jogszabályok ne jelentsenek észszerűtlen vagy megkülönböztetést eredményező akadályt a fogyatékossgal élő személyek kulturális anyagokhoz történő hozzáféréseivel szemben.

¹⁴ *Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 281., 1995.11.23., 31. o.). A 95/46/EK irányelvet 2018. május 25-től hatályon kívül helyezi és annak helyébe lép a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EC irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).*

¹⁵ *Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) (HL L 201., 2002.7.31., 37. o.).*

- (17) A **Charta** értelmében tilos **a megkülönböztetés valamennyi formája, közöttük a fogyatékossgon alapuló megkülönböztetés, valamint** az Unió elismeri és tiszteletben tartja a fogyatékossgal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekben való részesülésre.
- (18) Ezen irányelv elfogadásával az Unió célja annak biztosítása, hogy a kedvezményezett személyek számára **az egész belső piacon** elérhetőek legyenek hozzáférhető formátumokban a könyvek és más nyomtatott anyagok. Ennek megfelelően ez az irányelv egy nélkülözhetetlen első lépés afelé, hogy javuljon a művek hozzáférhetősége a fogyatékossgal élő személyek számára.
- (19) **A Bizottságnak** az ezen irányelv hatályán kívül eső művek és más teljesítmények hozzáférhető formátumokban történő elérhetőségével kapcsolatos helyzetet is értékelnie kell, továbbá azt, hogy ezek milyen mértékben elérhetőek az egyéb fogyatékossgal élő személyek számára. A Bizottságnak szorosan figyelemmel kell kísérnie a helyzetet e tekintetben. Szükség esetén, **a Bizottság által előterjesztett jelentés alapján** megfontolás tárgyát képezheti ezen irányelv hatályának módosítása.
- (20) A tagállamok **sámára** továbbra is **lehetővé kell tenni, hogy** kivételt vagy korlátozást **állapítsanak meg** a fogyatékossgal élő személyek javára olyan esetekben, amelyek nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá, **így különösen az ezen irányelv hatályán kívül eső művek és más teljesítmények, valamint fogyatékossgok tekintetében, a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján.** Ez az irányelv **nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy kivételeket vagy korlátozásokat állapítsanak meg azon jogok tekintetében, amelyeket az uniós szerzői jogi keret nem harmonizál.**

- (21) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és figyelembe veszi különösen a **Chartában és az UNCRPD-ben** elismert alapelveket. Ezt az irányelvet e jogokkal és elvekkel összhangban kell értelmezni és alkalmazni.
- (22) A marrákesi szerződés előír bizonyos kötelezettségeket a hozzáférhető formátumú példányoknak az Unió és a szerződésben részes harmadik országok közötti cseréje tekintetében. Az említett kötelezettségek teljesítése érdekében hozott uniós intézkedéseket az (EU) 2017/... rendelet⁺ tartalmazza, amelyet ezen irányelvvel együtt kell értelmezni.
- (23) *Mivel* ezen irányelv célját, *nevezetesen azt*, **hogy az Unióban hozzáférhetőbbé váljanak a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő művek és más teljesítmények a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek számára, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme és hatása miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió** **intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.**

⁺ *Kérjük, illessze be a 2016/0279(COD) sz. dokumentumban található rendelet hivatkozását.*

- (24) A tagállamok és a Bizottság magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatának¹⁶ megfelelően a tagállamok vállalták, hogy indokolt esetben az átültető intézkedéseikről szóló értesítésekhez az irányelvek elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti kapcsolatot magyarázó egy vagy több dokumentumot mellékelnek. Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó az ilyen dokumentumok megküldését indokoltnak tekinti,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

¹⁶ HL C 369., 2011.12.17., 14. o.

1. cikk

Tárgy és hatály

Ezen irányelv ***célja a szerzői és szomszédos jogokra alkalmazandó uniós jog további harmonizációja a belső piac keretében, az*** egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló, a jogosult engedélye nélküli felhasználási módjaira vonatkozó szabályok ***megállapítása révén.***

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „mű ***vagy*** más teljesítmény”: bármely médiumon, akár audio – mint például hangoskönyv –, ***akár digitális*** formátumban megjelent, vagy a nyilvánosság számára jogszerűen egyéb módon hozzáférhetővé tett, szerzői vagy szomszédos jogi védelemben részesülő tartozó könyv, folyóirat, újság, magazin vagy egyéb jellegű írásos formában lévő mű, ***jelrendszer-alapú alkotás – beleértve a kottát –, és a kapcsolódó illusztrációk;***
2. „kedvezményezett személy”, ***tekintet nélkül bármely más fogyatékoságra az a személy, aki:***
 - a) vak;
 - b) akinek látáskárosodása nem javítható olyan mértékben, hogy látásfunkciója lényegében megegyezzen az ilyen károsodással nem küzdő személyek látásfunkciójával, ***és aki ennek következtében képtelen nyomtatott műveket az ilyen károsodással nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni;***

- c) érzékelési vagy olvasási nehézséggel küzd, ■ és aki ennek következtében képtelen nyomtatott műveket ■ **az ilyen** nehézséggel nem küzdő személyekkel lényegében megegyező módon olvasni; vagy
 - d) testi fogyatékoság miatt egyébként képtelen könyvet tartani vagy lapozni, valamint az olvasást rendes esetben lehetővé tevő mértékben szemével fókuszálni, illetve azt mozgatni;
3. „hozzáférhető formátumú példány”: a mű vagy más teljesítmény eltérő módon előállított vagy eltérő formátumban lévő példánya, amely a kedvezményezett személyek számára a művet vagy más teljesítményt hozzáférhetővé teszi, többek között lehetővé téve, hogy a kedvezményezett személy a ■ 2. pontban említett valamely **károsodással, nehézséggel vagy fogyatékosággal** nem küzdő személyekhez hasonlóan, azonos kényelem mellett férjen hozzá a műhöz vagy más teljesítményhez;
4. „jogosított szervezet”: valamely **tagállam által**, a kedvezményezett személyek számára nonprofit alapon oktatás, speciális képzés, akadálymentesített olvasási lehetőségek vagy információkhoz való hozzáférés biztosítására **jogosított vagy elismert szervezet. Ide tartoznak azok a közintézmények és nonprofit szervezetek is, amelyek ugyanezen szolgáltatásokat egyik fő tevékenységükként, intézményi kötelezettségükként vagy közérdekű feladataik ellátása keretében nyújtják a kedvezményezett személyek számára.**

3. cikk

Megengedett felhasználási módok

- (1) A tagállamok *kivételről* rendelkeznek, **amelynek értelmében** nem szükséges a művön vagy más teljesítményen fennálló szerzői vagy szomszédos jog jogosultjának engedélye **a 96/9/EK irányelv 5. és 7. cikkében**, a 2001/29/EK irányelv 2., 3. és 4. cikkében, a 2006/115/EK irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében, 8. cikkének (2) és (3) bekezdésében, valamint 9. cikkében, **továbbá** a 2009/24/EK irányelv 4. cikkében foglaltak szerint az alábbi célból szükséges cselekmények esetében:
- a) a kedvezményezett személy vagy a nevében eljáró személy a kedvezményezett személy kizárólagos használatára előállítsa valamely **olyan** műnek vagy más teljesítménynek, **amelyhez a kedvezményezett személy jogszerűen hozzáfér**, a hozzáférhető formátumú példányát; és
 - b) a jogosított szervezet **nonprofit alapon** kedvezményezett személyek kizárólagos használatára hozzáférhető formátumú példányt állítson elő **olyan műről vagy más teljesítményről, amelyhez a szervezet jogszerűen hozzáfér**, vagy kedvezményezett személyek vagy más jogosított szervezetek számára hozzáférhető formátumú példányokat közvetítsen, tegyen hozzáférhetővé, terjesszen vagy adjon haszonkölcsönbe.

- (2) A tagállamok biztosítják, hogy valamennyi hozzáférhető formátumú példány tiszteletben tartja a mű vagy más teljesítmény integritását, figyelembe véve a mű eltérő formátumban való hozzáférhetővé tételéhez szükséges változtatásokat.
- (3) *Az (1) bekezdésben meghatározott kivétel kizárólag olyan különös esetekben alkalmazandó, amelyek nincsenek ellentétben a mű vagy más teljesítmény rendes felhasználásával, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.*
- (4) A 2001/29/EK irányelv 6. cikke (4) bekezdésének első, harmadik és ötödik albekezdése alkalmazandó az e cikk (1) bekezdésében meghatározott kivételre.
- (5) *A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben biztosított kivétel tekintetében szerződés eltérően nem rendelkezhet.*
- (6) *A tagállamok rendelkezhetnek arról, hogy az ezen irányelv értelmében engedélyezett felhasználási módokra, amennyiben ezeket a területükön letelepedett jogosított szervezetek gyakorolják, az ezen irányelvben meghatározott korlátokon belül ellentételezési rendszerek vonatkozzanak.*

4. cikk

Hozzáférhető formátumú példányok a belső piacon

A tagállamok biztosítják, hogy a területükön letelepedett jogosított szervezetek bármely tagállamban letelepedett kedvezményezett személy vagy más jogosított szervezet javára végezhessek a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett cselekményeket. A tagállamok biztosítják továbbá, hogy a területükön letelepedett kedvezményezett személyek és jogosított szervezetek bármely tagállamban letelepedett jogosított szervezettől megszerezhessek vagy elérhessek a hozzáférhető formátumú példányokat.

5. cikk

A jogosított szervezetek kötelezettségei

- (1) *A tagállamok biztosítják, hogy a 4. cikkben említett cselekményeket végző, területükön letelepedett jogosított szervezetek kialakítsák és kövessék saját gyakorlataikat annak biztosítása érdekében, hogy:*
- a) kizárólag kedvezményezett személyek vagy más jogosított szervezetek számára terjesszék, közvetítsék, illetve csak azok számára tegyék hozzáférhetővé a hozzáférhető formátumú példányokat;*
 - b) megtegyék a megfelelő lépéseket a hozzáférhető formátumú példányok engedély nélküli többszörözésének, terjesztésének, nyilvánossághoz közvetítésének és nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételének visszaszorítása érdekében;*

- c) *a műveket vagy más teljesítményeket, továbbá azok hozzáférhető formátumú példányait kellő gondossággal kezeljék, és erről nyilvántartást vezessenek; és*
- d) *adott esetben a weboldalaikon, vagy más online, illetve offline csatornákon keresztül közzétegyék és frissítsék az a)–c) pontban megállapított kötelezettségek általuk történő teljesítésének módjára vonatkozó információkat.*

A tagállamok biztosítják, hogy az első albekezdésben említett gyakorlatok kialakítása és követése a 7. cikkben említett, a kedvezményezett személyek személyes adatainak kezelésére vonatkozó szabályok teljes mértékű tiszteletben tartása mellett történjen.

- (2) *A tagállamok biztosítják, hogy a 4. cikkben említett cselekményeket végző, területükön letelepedett jogosított szervezetek kérelem alapján hozzáférhető módon a kedvezményezett személyek, más jogosított szervezetek vagy jogosultak rendelkezésére bocsássák a következő információkat:*

- a) *azon művek vagy más teljesítmények jegyzéke, amelyek hozzáférhető formátumú példányaival rendelkeznek, és az elérhető formátumok; valamint*
- b) *azon jogosított szervezetek neve és elérhetősége, amelyekkel a 4. cikk alapján a hozzáférhető formátumú példányok cseréjét folytatják.*

6. cikk

Átláthatóság és információcsere

- (1) *A tagállamok arra ösztönzik a területükön letelepedett, és az ezen irányelv 4. cikkében és az (EU) 2017/... rendelet⁺ 3. és 4. cikkében említett cselekményeket végző jogosított szervezeteket, hogy önkéntes alapon közöljék velük nevüket és elérhetőségüket.*
- (2) *A tagállamok az (1) bekezdés alapján hozzájuk eljuttatott információkat a Bizottság rendelkezésére bocsátják. A Bizottság ezeket az információkat egy központi információs hozzáférési ponton online nyilvánosan hozzáférhetővé teszi és naprakészen tartja.*

7. cikk

A személyes adatok védelme

A személyes adatok kezelését ezen irányelv keretében a 95/46/EK és a 2002/58/EK irányelvnek megfelelően kell végezni.

⁺ *Kérjük, illessze be a 2016/0279(COD) sz. dokumentumban található rendelet hivatkozását.*

8. cikk

A 2001/29/EK irányelv módosítása

A 2001/29/EK irányelv 5. cikke (3) bekezdésének b) pontja helyébe a következő szöveg lép:

- „b) fogyatékos személyek érdekében történő, a fogyatékoságukkal közvetlenül összefüggő, nem kereskedelmi jellegű felhasználás, az adott fogyatékoság által indokolt mértékben, az (EU) 2017/... irányelv⁺⁺ értelmében fennálló tagállami kötelezettségek sérelme nélkül;

* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/... irányelve (...) ⁺⁺ a szerzői és szomszédos jogi védelemben részesülő egyes műveknek és más teljesítményeknek a vakok, látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen személyek érdekét szolgáló egyes megengedett felhasználási módjairól, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv módosításáról (HL L ...).”.

⁺⁺ HL, kérjük illessze be ezen irányelvhez tartozó hivatkozást (a 2016/0278(COD)) sz. dokumentum).

9. cikk

Jelentés

A Bizottság ... [három évvel a hatálybalépés időpontját követően]-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak arról, hogy a belső piacon milyen mértékben érhetők el hozzáférhető formátumokban a 2. cikk 1. pontjában meghatározottaktól eltérő művek és más teljesítmények a kedvezményezett személyek számára, és milyen mértékben érhetők el a hozzáférhető formátumú művek és más teljesítmények a 2. cikk 2. pontjában meghatározottaktól eltérő fogyatékossgal élő személyek számára. A jelentés **figyelembe veszi a vonatkozó technológia fejlődését, és értékeli, hogy indokolt-e ezen irányelv hatályának kiterjesztése a más típusú művekhez vagy más teljesítményekhez való hozzáférés javítása és az ezen irányelv hatályán kívül eső fogyatékossgal küzdő személyek hozzáféréseinek javítása érdekében.**

10. cikk

Felülvizsgálat

- (1) [Hat évvel a hatálybalépés időpontját követően]-ig a Bizottság elvégzi ezen irányelv értékelését, és főbb megállapításait egy jelentésben az Európai Parlament, a Tanács, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elé terjeszti, adott esetben az ezen irányelv módosítására irányuló javaslatok kíséretében. **Az értékelés többek között megvizsgálja, hogy a tagállamok által a 3. cikk (6) bekezdése alapján létrehozott ellentételezési rendszerek milyen hatást gyakorolnak a hozzáférhető formátumú példányok kedvezményezett személyek általi elérhetőségére és azok határokon átnyúló cseréjére. A Bizottság jelentése figyelembe veszi az érintett civil társadalmi szereplők és nem kormányzati szervezetek, közöttük a fogyatékossgal élő személyek, valamint az idős személyek képviseletét ellátó szervezetek véleményét.**

- (2) A tagállamok a Bizottság rendelkezésére bocsátják az e cikk (1) bekezdésében említett jelentés, valamint a 9. cikkben említett jelentés elkészítéséhez szükséges információkat.
- (3) ***Ha egy tagállamnak alapos indoka van úgy vélni, hogy ezen irányelv végrehajtása jelentős hátrányt okozott a kedvezményezett személyek számára a hozzáférhető formátumú művek vagy más teljesítmények kereskedelmi forgalomban való rendelkezésre állásában, az ügyet a vonatkozó bizonyítékokkal alátámasztva a Bizottság figyelmébe ajánlhatja. A Bizottságnak e bizonyítékokat figyelembe kell vennie az (1) bekezdésben említett jelentés készítése során.***

11. cikk

Átültetés

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb ...-ig [12 hónappal ezen irányelv hatálybalépésének időpontját követően] megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal belső joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

12. cikk
Hatálybalépés

Ez a rendelet *az Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

13. cikk
Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt

az Európai Parlament részéről

a Tanács részéről

az elnök

az elnök